

POSTANOWIENIE

25 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Władysław Pawlak

na posiedzeniu niejawnym 25 lutego 2026 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa I.M. i G.M.
przeciwko Bankowi spółce akcyjnej w W.
o ustalenie i zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Banku spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z 9 maja 2025 r., I ACa 1689/23,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od strony pozwanej na rzecz powodów kwotę 2734 (dwa tysiące siedemset trzydzieści cztery) zł, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia stronie pozwanej niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwem skierowanym przeciwko Bank z siedzibą w W., powodowie – I.M. i G.M. wnieśli o zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powodów łącznie kwoty 94.265,80 zł, tytułem bezpodstawnego wzbogacenia pozwanej w związku z nieważnością zawartej przez strony umowy kredytu i pobraniem świadczeń nienależnych w okresie od 1 sierpnia 2011 r. do dnia 1 lutego 2021 r. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 28 kwietnia 2021 r. do dnia zapłaty; ustalenie nieistnienia pomiędzy stronami stosunku prawnego kredytu

wynikającego z umowy kredytu nr [...] z 14 czerwca 2007 r. spłacanego w ratach annuitetowych udzielonego w walucie wymienialnej, w związku z ewentualnym stwierdzeniem nieważności umowy kredytowej. Ewentualnie, w razie nieuwzględnienia powyższego żądania, powodowie wniesli o zasądzenie od pozwanej na rzecz powodów łącznie kwoty 38615,76 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 28 kwietnia 2021 r. do dnia zapłaty. W uzasadnieniu swojego stanowiska powodowie wskazali, że 14 czerwca 2007 r. zawarli ze stroną pozwaną umowę kredytu mieszkaniowego [...] hipoteczny nr [...] na kwotę 64.621,45 CHF z przeznaczeniem na zakup na rynku pierwotnym działki wraz z budową domu i zapłatę prowizji od udzielonego kredytu. Powodowie wskazali, że posiadają interes prawny w żądaniu ustalenia nieważności umowy, gdyż zawarcie jej wykreowało długoterminowy stosunek prawny, który do tej pory nie został wykonany, a ewentualne uwzględnienie roszczenia o zapłatę nie reguluje w sposób definitywny wzajemnych relacji stron.

Strona pozwana – Bank S.A. z siedzibą w W. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości. Pozwana podniosła, między innymi, zarzut przedawnienia roszczenia powodów z uwagi na to, że wypłata kredytu i jego przeliczenie z CHF na PLN miały miejsce ponad 10 lat przed wytoczeniem powództwa. Nadto podniosła zarzut przedawnienia roszczeń powodów w zakresie w jakim dochodzili oni zwrotu uiszczonych rat kredytowych na trzy lata przed złożeniem pozwu w sprawie.

Wyrokiem z 13 marca 2023 r. Sąd Okręgowy w Krakowie, w szczególności, ustalił, że stosunek prawny, wynikający z umowy kredytu numer [...] z dnia 14 czerwca 2007 r., zawartej pomiędzy powodami, a stroną pozwaną nie istnieje z powodu nieważności umowy kredytu (pkt I); zasądził od strony pozwanej Bank Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powodów I.M. i G.M. łącznie kwotę 94.265,80 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 15 marca 2023 r. do dnia zapłaty (pkt II); oddalił powództwo w pozostałej części (pkt III).

Strona pozwana apelacją zaskarżyła powyższy wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie w zakresie jego pkt.: I, II i IV, wnosząc o zmianę zaskarżonego wyroku przez oddalenie powództwa w całości. Strona pozwana w apelacji podniosła zarzut zatrzymania kwoty dochodzonej pozwem do czasu zaoferowania przez powodów

kwoty 144.874,83 zł. Powodowie w odpowiedzi na apelację wniesli o jej oddalenie oraz nieuwzględnienie zarzutu zatrzymania. Strona pozwana w piśmie procesowym z 5 lipca 2024 r., podtrzymując dotychczasowe stanowisko w kwestii ważności umowy kredytu, podniosła zarzut umorzenia wierzytelności powodów na skutek złożenia przez nich dnia 27 czerwca 2024 r. oświadczenia o potrąceniu. W odpowiedzi powodowie wniesli o nieuwzględnienie obydwóch zarzutów procesowych.

W ocenie Sądu Apelacyjnego w Krakowie apelacja pozwanego Banku była bezzasadna. Sąd II instancji uznał, że sporna umowa kredytowa zawierała kilka grup postanowień, które należało zakwalifikować jako niedozwolone postanowienia umowne. Do pierwszej grupy należały postanowienia oddające Bankowi uprawnienia do kształtowania metody określania wysokości kursu CHF w stosunku do PLN, według którego była określana wysokość świadczeń powódki. Do kolejnych należały te grupy postanowień umownych, które zakładały stosowanie mechanizmu waloryzacji, przewidującego dwa różne mierniki waloryzacji (kurs kupna i kurs sprzedaży) oraz zezwalały na nieograniczoną waloryzację, która mogła prowadzić do niewypłacalności powodów, stając się jednocześnie źródłem przychodów Banku oderwanych od kosztów użyczenia kredytobiorcom kredytu w walucie polskiej. Wszystkie te postanowienia były w ocenie Sądu odwoławczego korzystne dla przedsiębiorcy, tj.: Banku i wywoływały negatywne skutki finansowe po stronie konsumentów - kredytobiorców. Oddanie Bankowi decyzji o sposobie kształtowania kursu i zastosowanie klauzul waloryzacyjnych, nakładających na kredytobiorców nieograniczone ryzyko związane ze wzrostem kursu, określało główne świadczenia stron. Te postanowienia decydowały bowiem o specyficznych cechach spornej umowy, wzmacniając jej atrakcyjność w dacie zaciągania kredytu oraz narażając na niebezpieczeństwo niewypłacalności kredytobiorcy w okresie spłacania rat kredytu, a które to postanowienia nie zostały w umowie sformułowane w sposób jednoznaczny. W dalszej kolejności Sąd II instancji uznał, że stwierdzenie abuzywności głównych postanowień umowy kredytowej, które nie były przedmiotem uzgodnień z powódką na etapie zawierania umowy, sprzeciw powodów w kwestii związania ich umową oraz niemożność pozostawienia przedmiotowej umowy w obrocie prawnym bez abuzywnych postanowień zasadnie

obligowało Sąd Okręgowy w Krakowie do ustalenia nieważności spornej umowy w oparciu o art. 385¹ § 1 k.c. Ostatecznie Sąd Apelacyjny nie miał wątpliwości, że postanowienia umowy, odnoszące się do waloryzacji w oparciu o kurs waluty szwajcarskiej, określały jej główny przedmiot, odróżniając ją w zasadniczy sposób od klasycznej umowy o kredyt w złotych polskich. W efekcie umowa została zakwalifikowana jako abuzywna nie tylko z uwagi na sposób określania kursu CHF, lecz także z powodu nieodgraniczzonego ryzyka kursowego, wpisanego w istotę tej umowy. Następnie Sąd II instancji uznał, że Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił, że umowa kredytu rażąco naruszyła interes konsumentów oraz wskazał na okoliczność, że bez postanowień o waloryzacji sporna umowa w takim kształcie nigdy nie zostałaby zaoferowana i zawarta. Nadto Sąd II instancji stwierdził, że zgłoszony w apelacji zarzut zatrzymania był bezzasadny. Spóźniony zarzut strony pozwanej, powołującej się na umorzenie przysługujących obu stronom wierzytelności, na skutek dokonania przez kredytobiorców potrącenia, nie mógł zostać merytorycznie rozpoznany w tym postępowaniu.

Ostatecznie Sąd Apelacyjny w Krakowie wyrokiem z 9 maja 2025 r. oddalił apelację strony pozwanej.

Pozwany – Bank z siedzibą w W., skargą kasacyjną zaskarżył powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 9 maja 2025 r. w części, tj.: w pkt.: I, w zakresie, w jakim Sąd Apelacyjny w Krakowie oddalił apelację pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z 13 marca 2023 r. i w efekcie zasądził na rzecz powodów kwotę ponad kwotę 23.781.25 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 15 marca 2023 r.

Skargę tę oparł na zarzutach naruszenia przepisów postępowania, tj.: art. 203¹ § 1 pkt. 1 k.p.c. w zw. z art. 203¹ § 2 k.p.c. w zw. z art. 167 k.p.c. w zw. z art. 316 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.; art. 233 § 1 k.p.c. oraz na zarzutach naruszenia przepisów prawa materialnego, tj.: art. 498 § 2 k.c. w zw. z art. 499 k.c.; art. 498 § 1 k.c.

Na podstawie art. 398⁴ § 2 k.p.c. w związku z art. art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. skarżący wniósł o przyjęcie jego skargi do rozpoznania, ze względu na jej oczywistą zasadność, albowiem Sąd Apelacyjny w Krakowie, w szczególności nie rozpoznał istoty sprawy, w efekcie zasadne było wniesienie skargi w zakresie w

jakim nie zostało uwzględnione przez Sąd II instancji oświadczenie o potrąceniu, co skutkowało nie tylko brakiem umorzenia części wierzytelności powodów, ale w tym zakresie oddaleniem powództwa. W realiach sprawy istotne dla jej rozstrzygnięcia było, zdaniem skarżącego, ustalenie, czy faktycznie istnieje wierzytelność przedstawiona przez powodów do potrącenia w wysokości, która mogłaby prowadzić do wygaśnięcia (przez umorzenie - art. 498 § 2 k.c.) części wierzytelności powodów z tytułu wpłat dokonanych w związku z umową kredytu. Fakt braku dokonania wymaganych dla prawidłowego rozstrzygnięcia, z punktu widzenia art. 498 k.c. ustaleń faktycznych spowodował, że Sąd Apelacyjny w Krakowie uchylił się od rozpoznania istoty sprawy, co czyni skargę kasacyjną oczywiście uzasadnioną i w konsekwencji powinno następnie doprowadzić do uchylenia przez Sąd Najwyższy zapadłego w sprawie orzeczenia. Ostatecznie skarżący stwierdził, że zaskarżony przedmiotową skargą kasacyjną wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie jest wyrokiem niesłusznym, godzącym w podstawowe i bezwzględnie obowiązujące normy prawa materialnego i w sposób rażący sprzeczny z ugruntowanym i jednolitym stanowiskiem judykatury i doktryny.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności

kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt. 4 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt. 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75, z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, nie publ.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 nie publ. i przywołane tam orzecznictwo).

Skarżący nie składał w niniejszym procesie oświadczenia o potrąceniu w trybie art. 203¹ k.p.c., lecz w postępowaniu odwoławczym powoływał się na oświadczenie powodów o potrąceniu (złożone w związku z wezwaniem ich przez pozwanego do zwrotu wypłaconego im kapitału). W konsekwencji brak

merytorycznego zbadania w niniejszym procesie przez Sąd drugiej instancji skutków zarzutu potrącenia złożonego przez powodów, ale w celu obrony przed roszczeniem pozwanego o zwrot spełnionego na ich rzecz świadczenia w wykonaniu nieważnej umowy, w sytuacji gdy pozwany w niniejszym procesie do zakończenia postępowania odwoławczego nie podniósł własnego zarzutu potrącenia, jak tego wymaga art. 203¹ k.p.c., lecz kontestował orzeczenie Sąd pierwszej instancji orzekające o nieważności umowy kredytowej, nie pozwala na podzielenie tezy skarżącego o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w znaczeniu wyżej opisanej przesłanki przyjęcia jej do rozpoznania. Ostatecznego rozliczenia wzajemnych wierzytelności strony mogą dokonać w ramach sprawy, w związku z którą powodowie z niniejszego procesu złożyli w stosunku do pozwanego Banku oświadczenie o potrąceniu.

Z powyższych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. a o kosztach postępowania kasacyjnego orzekł zgodnie z art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c., przy uwzględnieniu § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt. 2 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2023 poz.1964 ze zm). Orzeczenie o odsetkach od zasądzonych kosztów postępowania kasacyjnego znajduje uzasadnienie w art. 98 § 1¹ k.p.c. w zw. z art. 19 ust. 1 i art. 31 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 614) oraz przy uwzględnieniu § 2a rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 sierpnia 2014 r. w sprawie określenia brzmienia klauzuli wykonalności.

Władysław Pawlak

[PG]

[SOP]

